

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Narratio comica de amicitia Damonis ac Pythiae

Omichius, Franciscus

Noribergae, 1617

Actus II. Scena 3

[urn:nbn:de:bsz:31-138648](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-138648)

comes esse optarem. Sed nescio quomodo, aula verâ ac liberam orationem ferre non possunt. Diu itaq; ab aula exsulavi: quòd viderem, adversarias meas infensissimas, Calumniam & Assentationem, ibi primas tenere: & quicumq; me venerarentur & magni facerent, odio ac favitiâ regis, vel tyranni potiùs, aut oppressos, aut ex palatio ejectos esse. Quamobrem sine me sola istuc licebit cõtendas. Ego interim in angulum aliqùd concedam, & te, dum ex arce redeas opperiar. Vale.

Actus II. Scena 3.

NUNCIUS, DION, DIONYSIUS, PLATO.

LAudes gratesq; ago superis, qui me in tam periculoso itinere servârunt, & cum Platone incolumem huc perduxerunt. Jam pergam, atq; Dioni hero meo nunciabo, virum illum Athenis advenisse, ad quem accersendum missus eram.

DION. Diurnam tabellarii nostri absentiam valdè miror. Atq; (ita ut fit) alia

EX

ex aliis cogitanti in mentem nonnunquam venit; fieri potuisse, ut Plato in Siciliam venire recusaverit. Interdum etiam his rebus sollicitor, ne salus ipsius in discrimen uspiam venerit. Hei misero mihi si vir optimus atq; doctissimus nostrâ causâ aliquid incommodi perpeffus fuerit! Verùm opportunè tabellarium video de quo fueram locutus.

NUNCIUS. Salutem tibi opto, here.

DION. Cur tam diu in via moratus es? Annè Platonem Philosophum tecum adducis?

NUNCI. Factum est here, ut iussisti.

DION. Itaq; regi ipsi hoc quam primum necesse est referam. Atq; ex sententia res succedunt. Eccum enim Regem ipsum. Nuncium exoptabilem Rex nuncio Plato enim Syracusas jam appulit, sicut ipse tabellarius indicium mihi fecit. Equum ergo videtur, ut obviam ipsi eamus, eumq; honorificè excipiamus.

DIONYSIUS. Pergratum fecit nobis, quòd huc venerit. Itaq; cum aulico comitatu occurrentes, sapientissimum hominem gratulabundi excipiemus, ac deinceps

inceps in arcem deducemus. Verùm, est-
ne is ipsus, quem stantem illic video. Oc-
curremus homini. Salvum te, Plato, adve-
nisse gaudeo : quodq; rogatu nostro ex
Gracia ad nos proficisci non dubitaveris,
ago gratias : relaturus etiam & clementia
in te usurus, ubi ubi se offeret occasio.

PLATO. Quanquam ò Rex, multa e-
rant, quæ me ab hoc itinere deterrere po-
terant : Inter quæ illud non postremum
est : quòd ipsa senectus me infirmo-
rem facit, ut ad longinquum iter suscipien-
dum minus sim idoneus : Tamen his non
obstantibus, iter sum ingressus. Agnosco
enim, me operam meam debere omni-
bus, quibus illa prodesse potest. Idcirco si
quid consulere possim, quod in rem tu-
am sit: libenter, tum tibi, tum universo
regno tuo operam meam præstabo.

DION. Salvere te jubeo, Plato exopta-
tissime. Quàm merui, ne quid in itinere
isto incommodi (quod fieri facilè potest)
tibi accideret. Nunc verò cum te valen-
tem atq; viventem aspicio : summoperè
gaudeo. Memini enim, me puerum à te
ad laudem atq;, honestatem informari,

ari-

animumq; meum studiis Philosophicis
excoli : Pro quo equidem beneficio pa-
rem gratiam reddere non possum. Erudi-
tionem autem tuam Regi commendavi:
Qui peculiari missio tabellario te vocavit :
Ut se utili consilio , & præclaris monitis
tuis instrueres. Quemadmodum ipse di-
fertis verbis hoc à te postulabit.

D I O N Y S. Hæc ipsa, Plato, tui in Sici-
liam vocandi causa fuit: Ut accuratè nobis
explicares, quomodo regnum sit admini-
strandum, ut opibus firmum, copiis locu-
ples, gloria amplum, ac virtute honestum
sit. Hoc enim opus initio gubernationis à
nobis perfici, maximè videtur necessari-
um. Ac quicquid suaseris, monuerisvè: In
eo tibi nos obsequentes habebis. Scimus,
regendæ Reipubl. præcepta olim à te tra-
dita esse. Itaq; ut eadem nobis quoq; pro-
ponas, majorem in modum rogamus.

P L A T O. Mihi verò pergratum est, Rex
potentissime, quòd tanta fide ac sollicitu-
dine, civium tuorū salutem defendendā
suscipias. Ac tibi, quicquid ad Rempubli-
cam feliciter gubernandam pertinere in-
telle-

tellexero, paucis explicabo. Illud ante omnia tenendum videtur: Totius civitatis mores ad exemplum magistratuum conformari: Et nihil tam efficax esse ad inflectendas mentes ac sensus eorum, qui imperio subjecti sunt, quam ipsius principis vitam. Ut enim in bello ducum lituos castra tota sequuntur: Ita principum seu virtutes, seu vitia populus consuevit imitari. Itaque semper tu hoc facito cogites, tute ut sis optimus: Et cives tuos faciendo rectè facere doceas, Nam si ipse modestiæ, temperantiæ, ac justitiæ documenta in te dabis: & præclaris legibus atque institutis Rempublicam compones; facilè tuorum civium luxuriam & temeritatem coerceris, & virtutis laudisq; amore accendes.

Deinde in pænis exigendis moderationem adhibebis: & imperium credes gravius esse ac stabilius, quod amicitia adjungitur, quam illud, quod vi obtinetur.

Quia vero princeps non per se ac solus omnia efficere potest: necesse est consiliarios sibi adfiscat, doctos, prudentes, ingeniosos, ac viros bonos. Nam tunc de-
mum

num beatæ erunt respublicæ, si aut do-
cti & sapiêtes homines eas regere cœpe-
rint: aut qui regunt, omne suum studi-
um in doctrina ac sapientia collocarint.

Et de consiliariis quod dixi, id in ipso
corporum cælestium motu nobis adum-
bratum videtur. Jupiter enim tanquam
aliquis in cælo rex, non supremo aut imo,
sed medio quasi loco inter planetas est
positus: Saturnum puta ac Mercurium,
qui semper ejus latus cingant. Ac inter il-
los Saturnus quidem senex, & usu atq; ex-
perientiâ rerum instructus: Mercurius
verò doctus est & facundus. Ita etiã prin-
cipes, eos faciant consiliorum suorum
participes, qui & longâ experienciâ, & do-
ctrinâ præclarâ ceteros antecellût. Quiq;
donis se corrumpi non patiuntur, ut ad
gratiam jus dicant: Sed integritatis a-
mantes, fideles ac veritatis studiosi sunt.
Acut sol, decus cæli & rex stellarum om-
nium, Mercurium sibi proximè adjun-
git: Ita principes cordatis & sapientibus
viris hunc honorem habeant, ut eos à la-
tere suo nunquam discêdere patiantur.
Gravis enim & intoleranda res est poten-
tia,

ria, quæ comitem non habeat sapientiam
& animi lenitatem. Sin ambæ conjungan-
tur, & ut ita dicam, amicè conspirent: dici
non potest, quantum commodi rebus hu-
manis afferant. Idq; etiam præsci illi reges
observassè mihi videntur, qui doctis ho-
minibus plurimum tribuerunt, & collo-
quia cum illis habuerunt frequentissima.
Sic Cræso familiaris fuit Solon; & Creon-
ti Thebano vates Tiresias Sic Regum Rex
Agamemnon, in bello Trojano Nestoris
usus est consilio, eumq; vel decem prætu-
lit Ajacibus. In hæc igitur exempla intuen-
s, Dionysi rex, consiliarios tibi delige
homines, sapientiâ & doctrinâ præstan-
tes.

DIONYS. Video animum tuum, Pla-
to, nostrorum commodorum studiosum:
ac probo illum docendi morem, quod ex
empla vetusta, tanquam vades sistas, qui
promonitis ac præceptis tuis quasi spon-
deant, & veritatem illorum compro-
bent.

PLATO. Neq; illud, ô Rex, prætereun-
dum,

habent sapientiam
ambo conjunga-
re conpirent: dicit
modi rebus hu-
mansi illi reges
qui doctis ho-
runt, & collo-
quentissima
on: & Creon-
te Regum Rex
iano Nestoris
decem pratu-
exempla intu-
os tibi delige
na praestan-

rum, Pla-
studiosum:
em, quod ex
les listas, qui
s quasi spon-
m compro-
x. praterent
dura,

dum, ut in delectu amicorum, tantum vi-
rorum bonorum habeas rationem: quo-
rum fide ac probitate tuto niti, & tam in
secundis quam adversis rebus juvari ab i-
psis possis. Neque verò (quod pace tuâ di-
xerim) hac in re exemplum parentis tui
imitere. Is enim nemini fidebat, nemini
amicus erat. Itaque nec sibi fidelem quen-
quam reperiebat: Sed metu & terroribus
exagitatus, in carcerem quodammodo
ipse se includebat.

Longè alia mens fuit Darii Persarum
Regis: qui cum nihil magis Regi com-
modum, necessariumque duceret, quam a-
micos fideles: Septem elegit spectatae vir-
tutis Satrapas, qui in expediendis negotiis
publicis, Regis quasi manus & administri
forent. Idem amicum habuit Zopyrum,
in gratiam Darii nihil non aggredi atque au-
dere paratum. Ut enim potentissimam Ba-
bylonis urbem in Darii potestatem redi-
gere posset: nares sibi præcidit & auricu-
las, flagrisque tergum suum concidit: atque
ita Babylois astute imposuit à quibus
rece-

receptus & copiarum dux constitutus, urbem regi suo prodidit, alioqui forsitan inexpugnabilem futuram. Talibus ergo Darius amicis stipatus fuit: his consiliorum sociis regnum suum firmavit.

Idem Athenienses, cives mei intellexerunt: & si quam urbem deditione cepissent, virum aliquem bonum quasiverunt, qui ibidem Reipub. præset, & Atheniensibus amicus esset. Ita contra hostes, quantumvis multos, se defenderunt: & quietum imperium vel periculosissimis temporibus ad annos septuaginta, amicorum fidelium operâ retinuerunt.

Quæ cum ita sint: eandem, ô Rex, viam insistas, & primùm omni virtute civibus tuis præluceas: nec turpes voluptates amplectaris, nec morum asperitate, & savi-
tiâ gaudeas: sed ad pœnas piger, ad præmia velox sis. Deinde des operam, ut viros tibi adjungas peritos ac sapientes: quorum ductu & consiliis rempub. gubernare ne tepigeat. Sic enim florebit regnum tuum, & quasi tutissimo præsidio munitum erit: nec unquam tui nominis gloria intermoriatur. Postremò eos tibi famili-

ares

ares facito, quorum sit constans benevolentia & fides explorata : quiq; non tantum in prosperis tibi adulentur sed etiam in adversis rebus te non destituant. Hæc sunt, de quibus nostrâ voce te moneri licuit : quæ q; tu exitu ipso vera esse deprehendes.

DIONYS. Gratiam habeo, senex doctissime, pro tam salutaribus admonitionibus tuis. Operamq; dabo ut secundum illas negotia regni deinceps administrentur. Nam si jamdudum res nostræ aulicæ ita, ut tu vis, comparatæ fuissent : melius nobiscum actum fuisset. Quod verò neglectum est hactenus, id in posterum summâ curâ sarcietur, ac monitis tuis satisfiet. Nunc amabo, mi Plato, ad prandium venito mecum.

PLATO: Fiet, Rex, quod imperâsti,

Actus II. Scena 4.

SYMMACHUS CIVIS, HYBIRISTES
Consiliarius.

Eône rem inter homines nunc rediisse, ut si quis mutuum quid dederit:
D pro